

Літописи громад пишемо разом

В Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці імені Софії та Олександра Русових 18 вересня відбувся семінар «Літописи громад пишемо разом», у роботі якого взяли участь бібліотечні працівники області (дехто дистанційно), науковці-історики, журналісти.

Одним із провідних напрямів роботи бібліотек є краєзнавство. Збирання, опрацювання та зберігання інформації про край, популяризація народних звичаїв, притаманних регіону, а також сприяння вивченню історії населених пунктів є основою роботи бібліотек-краєзнавців.

Цікавий інформаційний ресурс – сучасне відеоджерело поповнення Літописів громад – краєзнавчий сайт «Пізнай свій рідний край» представив голова Чернігівського районного осередку Національної спілки краєзнавців України Андрій Курданов.

Питання меморіалізації російсько-української війни і участь у цьому процесі бібліотекарів розглянули у своїх повідомленнях директорка КЗ «Чернігівський обласний пошуковий науково-редакційний центр» Олена Потапенко та завідувачка відділу краєзнавства ОУНБ Ірина Каганова. Було підкреслено, що один із викликів, який нині стоїть перед бібліотекарями-краєзнавцями області – зберегти кожне свідчення, кожну інформацію й доказ злочинів російського війська і донести цю пам'ять до наступних поколінь. Журналістка-фрілансер Наталія Найдюк у повідомленні «Війна: історії людей, які треба встигнути записати» поділилася особистим досвідом спілкування з людьми в районах Чернігівської області, які пережили повномасштабне вторгнення або продовжують жити на прикордонній Чернігівщині.

Про практичні навички створення літописів розповіла провідна бібліотечарка Манжосівської бібліотеки-філії КЗ «Публічна бібліотека» Сухополов'янської сільської ради Світлана Охріменко та директорка КЗ «Михайло-Коцюбинська публічна бібліотека» Інна Шовкун, яка подарувала у фонд обласної бібліотеки примірники «Літописи Михайло-Коцюбинської територіальної громади» за декілька років.

Книжки-розвідки з історії своїх сіл представили бібліотечарка Кучинівської бібліотеки-філії КЗ «Сновська публічна бібліотека» Людмила Ковалевська та краєзнавиця, ветеран бібліотечної справи Ніна Мокросноп, а також бібліотечарка Конотопської бібліотеки-філії КЗ «Городнянська ЦБС» Городнянської міської ради Наталія Магула.

Підбив підсумки роботи семінару голова правління обласної організації Національної спілки краєзнавців України, професор кафедри історії України, археології та краєзнавства Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О. М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, кандидат історичних наук Олександр Коваленко. Він зазначив, що літописи сучасних громад Чернігівщини – це шлях до вивчення та пізнання рідного краю, його історії та сьогодення.

Вшанували пам'ять Михайла Коцюбинського

17 вересня відзначалося 160 років від дня народження українського класика Михайла Коцюбинського. Аби вшанувати його пам'ять, на Болдиних горах біля місця поховання письменника зібралися чернігівці. Покласти квіти до могили Коцюбинського прийшли заступник начальника обласної військової адміністрації Іван Ващенко, директор Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації Людмила Замай, місцева інтелігенція, представники музею-заповідника Михайла Коцюбинського.

Виголосив святкове слово ведучий заходу Заслужений артист України Олексій Биш.

Виступили також Іван Ващенко, правнук письменника і багаторічний директор музею класика Ігор Коцюбинський, голова міської організації «Просвіта» Андрій Глухенький. Академічний народний хор філармонійного центру під диригуванням заслуженого діяча мистецтв України Володимира Коцура виконав кілька творів.

Проект «Садиби творчості

Його реалізує Прилуцький краєзнавчий музей ім. В. І. Маслова, за фінансування Українського культурного фонду.

Від початку повномасштабної російської збройної агресії збереження спадщини постало як ніколи актуально та гостро. За підрахунками Міністерства культури України, станом на 25 січня 2024 р. через повномасштабну російську агресію 1938 об'єктів культурної інфраструктури зазнали пошкоджень чи руйнувань. Разом з будівлями знищуються культура та історія.

Прилуцький краєзнавчий музей ім. В.І. Маслова у партнерстві з ГО «Прилучани особливі» за фінансової підтримки УКФ реалізує проєкт «Садиби творчості й добра». Він сприятиме розвитку культури в умовах збройної агресії, генеруванню культурних продуктів локальної спадщини та розвитку громади.

На території Прилуцького району знаходяться сільські та містечкові садиби знаних родин кінця XIX – початку XX ст., які діяли як «культурні гнізда», просвітницькі центри. Серед таких садиб, зокрема: відомого історика, дослідника, етнографа М.І. Костомарова у с. Дідівці, знаного композитора Л. М. Ревуцького у с. Іржавець, В. В.Тарновського (брат знаного колекціонера) у м. Прилуки, кам'яниця та садиба І. М. Скоропадського у м. Прилуки, родини Рахманових-Волконських у с. Білорічниця, садиба та в'їзна брама українського художника-аматора, доброго друга Т. Г. Шевченка – Якова де Бальмена у с. Линовиця, садиба козацько-старшинського роду Олександровичів в с. Богданівка.

Садиби значимі для локальної спадщини Прилуцького району через своїх власників, але і своєю архітектурою. Зокрема серед предківських садиб є приклади козацько-старшинських: наявність портику, просторових веранд, кам'яниць. Садиби є носіями історичних та культурних цінностей. Основним продуктом проекту стане 3Д тур на сайті музею «Прилучани особливі» за адресою: <https://www.priuchani.com.ua/> бриці «Садиби». Складовими елементами будуть: 3-Д моделі 11 об'єктів садиб з україно-англійським аудіо-описом, зокрема садиба-музей Л. М. Ревуцького та М. І. Костомарова матимуть цінне фотографічне сканування (зовні та зсередини), цифрові моделі світлин предметів, інтер'єрів

Костянтин

цього талановитого вченого з великим ім'ям.

За походженням – князь, нащадок старовинного литовсько-польського роду Гедройців. Костянтин Каєвський Гедройць народився у м. Бендери (нині – Молдова). За бажанням батька мав стати військовим. Проте він не вступив у армію, а вступив до університету, щоб вступити в життя: хотів присвятити життя науці, вивченню хімії, фізиці. Подальшому – захопився вивченням та дослідженням ґрунтів, що привело його до міжнародного визнання.

Напрацювання К. Гедройцького були величезні й досі. А на поч. XX ст. він здійснив революційні відкриття у галузі ґрунтознавства.

Його аналізи ґрунтів, що мало на той час мали значення для подальшого розвитку сільського господарства, а його дослідження давали можливість і прибирати рослини, які будуть неврожайними на тому чи іншому ґрунті, і здійснити відповідний підбір добрив.

Всі свої дослідження якочоловік талановитий та старанний більше описував та друкував у своїх виданнях.

Вчений – основоположник колоїдної хімії ґрунту багато своїх відкриттів здійснив на Чернігівщині

Період його роботи на Носівській дослідній станції, його відкриття та дослідження за ці майже 20 років називають «золотим фондом» не тільки української, а й міжнародної ґрунтової агрохімічної науки. І саме з цієї дослідною станцією пов'язана наукова слава